

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI "A. XHUVANI"
ELBASAN ALBANIA
Tel. & Fax. 355 54 52593

“KONGRES KOMBËTAR - SHKOLLË KOMBËTARE”

Konferencë shkencore ndërkombëtare organizuar nga:

Universiteti “Aleksandër Xhuvani” i Elbasanit
Qendra e Studimeve Albanologjike

Programi

Ora 11.00-12.00, datë 01.12.2009: Seancë plenare
(Në auditorin “Teatri” të universitetit, salla 107)

Drejtojnë seancën: Liman Varoshi, Roland Gjini

1. Përshëndetjet e rastit
2. **Liman Varoshi, Roland Gjini (Elbasan):** *Normalja e Elbasanit - Universiteti “A. Xhuvani”, vazhdimësi vlerash dhe funksionesh*
3. **Mehmet Çeliku (Elbasan):** *Institucionet kulturore kombëtare shqiptare për gjuhën*
4. **Beqir Meta (Tiranë):** *Procesi i konsolidimit të arsimit kombëtar në vitet 1920-1930 dhe ndikimi i Normales së Elbasanit*
5. **Tomorr Osmani (Shkodër):** *Rrugëtimi nga Kongresi i Manastirit në Kongresin e Elbasanit (objektiva kulturorë-arsimorë)*
6. Diskutime

Në vijim konferenca i zhvillon punimet në sesione paralele

Sesioni paralel: “ROLI HISTORIK I NORMALES DHE I NORMALISTËVE NË ARSIMIN KOMBËTAR”

Seanca I: datë 01.12.2009, ora 14.30-16.00
Në auditorin “Teatri” të universitetit, salla 107

Drejtojnë seancën: Beqir Meta, Anna Rykova,
Ramiz Kelmendi

1. **Ramiz Kelmendi (Prishtinë):** *Kontributi i normalistëve në trojet etnike shqiptare gjatë Luftës së Dytë Botërore*
2. **Xhevat Lloshi (Tiranë):** *Shkolla Normale e Elbasanit dhe gjuba letrare shqipe*
3. **Astrit Bishqemi (Elbasan):** *Hajdar Blloshmi, një nga mësuesit e parë të Normales*
4. **Monika Stafa (Tiranë):** *Lef Nosi - personalitet i dijes dhe trashëgimisë*
5. **Teuta Toska (Elbasan):** *Shkolla e Vashave dhe Normalja: realitete të njëjta me kabe të ndryshme apo realitete të ndryshme me kabe të njëjta?*
6. **Vilson Kuri, Ilir Kanini (Elbasan):** *Përpyqjet e patriotëve shqiptarë për hapjen e normaleve gatimore të Elbasanit dhe Shkodrës në vitet e Luftës së Parë Botërore*
7. **Gëzim Sala, Shyqyri Hysi (Gjirokastrë):** *Ndikimi i Kongresit të Elbasanit në zhvillimin e arsimit në trevën e Gjirokastrës*
8. **Ali Mysliu (Elbasan):** *Vështrim i përgjithshëm mbi punimet e Kongresit kombëtar të Elbasanit*
8. **Diskutime**

Ora 18.00 Shfaqja e dokumentarit “Normalistët”
(te teatri “Skampa”)

Ora 18.30 Koncert festiv

Mbyllja e punimeve të ditës së parë

Seanca II: datë 02.12.2009, ora 09.00-10.30
Në auditorin “Teatri” të universitetit, salla 107

Drejtojnë seancën: Shaban Sinani, Kosta Giakoumis,
Muharrem Dezhgiu

- 1. Muharrem Dezhgiu (Tiranë):** *Edukimi kombëtar i normalistëve dhe Lufta e Dytë Botërore në Shqipëri*
- 2. Hyqmet Shingjergji (Elbasan):** *Besim Qorri - normalist i shquar*
- 3. Sefedin Trungu (Elbasan):** *Gazeta “Tomorri” e patriotit Lef Nosi për Normalen e Elbasanit*
- 4. Marenglen Verli (Tiranë):** *Themelimi i Normales në burimet austriake.*
- 5. Genci Trëndafili (Elbasan):** *Disa të reja për Normalen duke hartuar një historik*
- 6. Shaban Sinani (Tiranë):** *Hasan Ceka dhe fillimet e arkeologjisë shqiptare*
- 7. Jani Sota (Fier):** *Lidhjet e Shkollës Normale të Elbasanit me arsimin në Myzeqe*
- 8. Kujtim Kopani (Elbasan):** *Normalistë të shquar, kontribuues në shkencat natyrore*
- 9. Diskutime**

Pushim, kafe

Seanca III: datë 02.12.2009, ora 11.00-12.30
Në auditorin “Salla e mbledhjeve” në rektorat

Drejtojnë seancën: Marenglen Verli, Vilson Kuri

- 1. Liman Varoshi (Elbasan), Teuta Toska (Elbasan):** *Politikat e programimit intelektual në dekadën e parë të shek. XX*
- 2. Eriketa Kambo (Tiranë):** *Vendi i Normales së Elbasanit në arsimin shqiptar të Pasluftës së Dytë Botërore*
- 3. Hysen Shabanaj (Elbasan):** *Roli i Elbasanit në historinë e arsimit kombëtar*
- 4. Kozeta Bego-Sala (Gjirokastrë):** *Politika austro-hungareze dhe zhvillimi i arsimit dhe i kulturës shqiptare në fund të shek. XIX dhe në fillim shek. XX*
- 5. Kujtim Bevapi (Elbasan):** *Normalisti Qemal Haxhibasani*
- 6. Shpëtim Haxhihyseni (Elbasan):** *Mësuesit normalistë elbasanas për shkollën dhe arsimin në Gramsh*
- 7. Rudina Mita (Elbasan):** *Arsimi në Elbasan deri në mbajtjen e Kongresit të Elbasanit*
- 8. Ndrçim Mehmeti (MASH):** *Disa faktorë që ndikuan në hapjen e Normales së Elbasanit*
- 9. Diskutime**

**Sesioni paralel “PERSONALITETE TË SHKENCËS
DHE ARSIMIT NË ELBASAN”**

**Seanca I: datë 01.12.2009, ora 14.30-16.00
Në auditorin 324 (mediaqendra)**

**Drejtojnë seancën: Gjergji Sinani, Kosta Giakoumis, Remzi
Përnaska**

- 1. Ledri Kurti (Shkodër):** *Gurakuqi, kërkime për mendimin estetik-letrar*
- 2. Pëllumb Xhufi (Tiranë):** *Kontributi i Aleks Budës në studimet për mesjetën shqiptare*
- 3. Agim Leka, Arben Haxhiymeri (Elbasan):** *Mendimi teorik i dijetarit Aleksandër Xhuvani*
- 4. Kosta Giakoumis (New York University):** *Ndikimi i gjubës amtare në liturgji për përgatitjen e kushteve për arsim shqip*
- 5. Lavdosh Ahmetaj (Tiranë):** *Simon Shuteriqi dhe Normalja e Elbasanit*
- 6. Aleksandër Rusakov dhe Alvina Zhugra (Universiteti i San Petërburgut, Rusi):** *A.V. Desnickaja dhe Aleksandër Xhuvani*
- 7. Seit Mancaku (Tiranë):** *Personaliteti i Mabir Domit dhe gjubësia shqiptare në shekullin e 20-të*
- 8. Remzi Përnaska (Paris):** *Mehmet Çeliku - gramatikan i shquar*
- 9. Gjergji Sinani (Tiranë):** *Isuf Luzaj dhe ripërtëritja shpirtërore e rinisë*
- 10. Vehbi Hoti (Shkodër):** *Luigj Gurakuqi, drejtori i parë i Normales së Elbasanit – personalitet i shquar i arsimit dhe mendimit pedagogjik shqiptar*
- 11. Diskutime**

Seanca II: datë 02.12.2009, ora 09.00-10.30

Në auditorin 324 (mediaqendra)

Drejtojnë seancën: Pëllumb Xhufi, Sotir Temo

- 1. Uran Butka (Tiranë):** *Mithat Frashëri dhe roli i tij në Kongresin e Elbasanit*
- 2. Tefë Topalli (Shkodër):** *Trajtimi i kategorive sintaksore në librat e profesor Aleksandër Xhuvanit*
- 3. Evalda Paci (Tiranë):** *Kristoforidhi, elbasanishtja dhe konvergjenca gjubësore kombëtare*
- 4. Kastriot Gjika (Tiranë):** *Dhimitër Shuteriqi dhe brezi letrar i viteve 1930*
- 5. Adem Jakllari (Tiranë):** *Qemal Haxhibasani dhe tezat e tij shkencore referenciale në studimet shqiptare*
- 6. Enver Hysa (Tiranë):** *Mehmet Çeliku dhe ndihmesat e tij në gjubësinë e sotme*
- 7. Uran Asllani (Elbasan):** *Sotir Peci dhe shkencat e sakta shqip në Normale*
- 8. Svjetllana Titini (Durrës):** *Ndihmesa e profesor Aleksandër Xhuvanit në terminologjinë shqipe*
- 9. Diskutime**

Pushim, kafe

Seanca III: datë 02.12.2009, ora 11.00-12.30

Në auditorin 324 (mediaqendra)

Drejtojnë seancën: Mehmet Çeliku, Gëzim Sala

- 1. Elidon Gjika (Tiranë):** *Pozicioni i Haxhiademit në sistemin letrar shqiptar mes dy luftërave*

2. **Mimoza Prik** (Shkodër): *Konceptet morfologjike në gramatikat e profesor Xhuvanit*
3. **Roland Zisi** (Gjirokastrë): *Tomorr Domi - një karrierë pedagogjiko-shkencore e ndërprerë*
4. **Bujar Kapllani** (Elbasan): *Piktorët e Normales - nga Andrea Kushi te Bukurosh Sejdini e Andrea Lakuriqi*
5. **Sotir Temo** (Tiranë): *Mendimi pedagogjik i A. Xhuvanit - disa të dhëna të reja*
6. **Niko Kotherja** (Korçë): *Idhomene Kosturi - përfaqësues i nderuar i kulturës kombëtare*
7. **Ndriçim Kulla** (Tiranë): *Kontributi i intelektualëve shqiptarë të viteve 1930 për arsimin shqip*
8. **Elvira Lumi** (Elbasan): *Kristoforidhi dhe Xhuvani - një krabasim gjuhësor dhe letrar*
9. **Diskutime**

**Sesioni paralel “NGA FORMIMI KLASIK TE KURRIKULAT
BASHKËKOHORE”**

**Seanca I: datë 01.12.2009, ora 14.30-16.00
Në auditorin “Salla e mbledhjeve” në rektorat**

**Drejtojnë seancën: Peçi Naqellari, Laura Smaqi,
Anna Rykova**

- 1. Anna Rykova (Rusi), Xhevdet Zeka (Tiranë):** *Disa mbijetoja të trashëgimisë pedagogjike të Normales*
- 2. Laura Smaqi (Tiranë):** *Letërsia në programet e shkollave të mesme të viteve 1920-1930 - rëndësia dhe ndikimet në mjedisin kulturor të kohës*
- 3. Hasim Braja (Elbasan):** *Ushtrimorja dhe praktika pedagogjike - vështirësi të krabasues*
- 4. Peçi Naqellari (Elbasan):** *Njohuritë për natyrën dhe shkencat e natyrës në planet, programet dhe tekstet e Shkollës Normale*
- 5. Gentjana Taraj, Florim Ajdini (Maqedoni):** *Universitetet dhe Karta e Bolonjës - një përvojë*
- 6. Xhuljeta Kadilli (Elbasan):** *Rreth programeve të Normales: çështje të historisë së arsimit*
- 7. Diskutime**

Seanca II: datë 02.12.2009, ora 09.00-10.30
Në auditorin “Salla e mbledhjeve” në rektorat

Drejtojnë seancën: Jani Dode, Dhori Karaj

- 1. Jonida Xhyra-Entorf (Gjermani):** *Sbqipja si gubë e huaj dhe përfshirja e saj në kurrikulat didaktike universitare*
- 2. Klara Kodra (Tiranë):** *Lënda e letërsisë për fëmijë e të rinj në një tekst universitar për arsimin e lartë me drejtim pedagogjik*
- 3. Jani Dode (Elbasan):** *Një përvojë në drejtimin e Universitetit “A. Xhuvani”*
- 4. Dhori Karaj (Tiranë):** *Universiteti në kushtet e shoqërisë së hapur*
- 5. Belinda Hoxha, Frederik Cane (Elbasan):** *Vështtrim krahasues mbi evolucionin e teksteve të kimitë ndër vite në shkollat e nivelit bazë*
- 6. Muharrem Jakupi (Durrës):** *Integrimi ndërdisiplinor në tekstet për letërsinë - çështje të diskutueshme*
- 7. Diskutime**

Pushim, kafe

**Sesioni paralel “FORMIMI, MËSIMDHËNIA DHE KËRKIMI
UNIVERSITAR, ÇËSHTJE TË SË SOTMES DHE TË SË ARDHMES”**

**Seanca I: datë 01.12.2009, ora 14.30-16.00
Në sallën e senatit të UE-së**

Drejtojnë seancën: Roland Gjini, Ali Shashaj

- 1. Tomorr Plangarica (Paris):** *Koncepte të reja në një sistem të rinovuar dijeje në kurrikulën universitare të mësuesit të gjuhës shqipe*
- 2. Ali Shashaj (Elbasan):** *Ndihmesa të Shkollës Normale dhe, lidhur organikisht me të, të Shkollës Usbtrimore*
- 3. Nuredin Çeçi (Elbasan):** *Normalja e Elbasanit dhe edukimi qytetar*
- 4. Abdulla Ballhysa (Elbasan):** *Mësuesi në kohët e sotme*
- 5. Daniela Tamo (Tiranë):** *Elemente të kërkimit në mësime*
- 6. Kozeta Sevrani, Nevila Baci, Silvana Martini (Tiranë):** *Perspektiva e TIK në sistemin arsimor*
- 7. Diskutime**

Seanca II: datë 02.12.2009, ora 09.00-11.30
Në sallën e senatit të UE-së

Drejtojnë seancën: Frederik Cane, Dhurata Valera

- 1. Mirela Sinani (Tiranë):** *Reflektim filozofik në mësimdhënien e historisë*
- 2. Dhurata Valera (Elbasan):** *Orientimi metodologjik i Normales*
- 3. Renata Martini-Kristo (Tiranë):** *Përdorimi i multimedias në didaktikën e gjuhëve të huaja, realitete dhe perspektiva*
- 4. Merita Plangarica (Elbasan):** *Gjuhët e huaja në përdorimin multimedial*
- 5. Frederik Cane (Elbasan):** *Vështirësi mbi disiplinat natyrore në Shkollën Normale dhe probleme të mësimdhënies së tyre*
- 6. Diskutime**

Pushim, kafe

Datë 02.12.2009, ora 13.00-13.30:
Seancë plenare:
Në auditorin “Teatri” të universitetit, salla 107

Përfundime të punimeve të konferencës
Përshëndetje dhe deklarata shkencore
Marrëveshje bashkëpunimi
Propozime, plane, projekte
Nderime dhe mirënjohje
Mbyllja e punimeve

Datë 02.12.2009, ora 14.00
Drekë e prof. dr. Liman Varoshit,
rektor i universitetit “Aleksandër Xhuvani”
Në “Kondor 2”